

HOGER ONDERWIJS IN FLEVOLAND - BELEIDSEFFECTMETING

Notitie ten behoeve van de vergadering van de Commissie Samenleving, d.d. 15 februari 2006

INLEIDING

In de vergadering van de Commissie Samenleving d.d. 18 januari 2006 heeft de Commissie zich unaniem uitgesproken voor de volgende beleidsterreinen, die centraal staan bij de beleidseffectmeting:

Beleidsterrein 1:

Doorlopende leerlijnen en een betere afstemming van het opleidingsaanbod op de behoeften van de arbeidsmarkt.

In dit kader ondermeer: Provinciaal Platform Arbeidsmarkt Flevoland (PPA)

Beleidsterrein 2:

Toename van het HBO-opleidingsaanbod met 20 procent in 2007

In dit kader ondermeer: Nevenvestiging Windesheim in Lelystad

Methode

Ter beantwoording van bovenstaande vragen zullen **twee hoorzittingen** georganiseerd worden. B&A zal deze hoorzittingen in overleg met de griffie en de Commissievoorzitter voorbereiden.

In de hoorzittingen zullen de Statenleden relevante actoren bevragen om zodoende de gewenste informatie te krijgen. Ter voorbereiding van onze volgende gedachtewisseling met u over deze hoorzittingen heeft B&A een kort vooronderzoek op bovenstaande thema's uitgevoerd en de beleidsvelden nog iets nader in kaart gebracht. In deze notitie wordt hiervan verslag gedaan. Op basis hiervan willen wij op 15 februari met u komen tot:

- (1) Een nadere aanscherping van de vragen
- (2) Een beargumenteerde selectie van deelnemers aan de hoorzittingen
- (3) Praktische en organisatorische afspraken over de hoorzittingen. Hoe gaan we uitnodigen? Wanneer en waar plannen we de hoorzittingen?

DOORLOPENDE LEERLIJNEN EN HET PROVINCIAAL PLATFORM ARBEIDSMARKT FLEVOLAND (PPA)

Geschiedenis

Op 1 januari 2004 is het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt Flevoland (PPA) opgericht.

Het PPA is voortgekomen uit het Regionaal Platform Arbeidsmarkt Flevoland (RPA) dat in 2001 werd opgericht. Aanleiding hiervoor was de reorganisatie van sociale zekerheid en arbeidsbemiddeling (wet SUWI). Als onderdeel hiervan werd er een landelijk dekkend netwerk van regionale platforms voor arbeidsmarktbeleid opgezet. De algemene doelstelling van de platforms bestond uit het bevorderen van een optimale werking van de regionale arbeidsmarkt door het zoeken van afstemming tussen de diverse partijen die bij de arbeidsmarkt zijn betrokken. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de platforms voor een periode van drie jaar gesubsidieerd. Per 1 januari 2004 is de rijkssubsidie vervallen. Op initiatief van de provincie is er een doorstart van het platform gekomen in de vorm van het PPA. Het PPA heeft dezelfde leden met toevoeging van het CWI. Het PPA is een netwerk van werknemersorganisaties, werkgeversorganisaties en overheid en heeft tot taak de regionale arbeidsmarkt te bevorderen. Het Platform wordt gefinancierd door de Provincie Flevoland. In dit Platform vindt overleg plaats om de verschillende verantwoordelijkheden van de leden optimaal op elkaar af te stemmen.

Omdat het beroepsonderwijs een cruciale rol speelt bij het 'leveren' van goed opgeleid personeel heeft het PPA een Commissie Onderwijs Arbeidsmarkt ingesteld. In deze commissie zitten vertegenwoordigers van werkgevers, onderwijsinstellingen en overheden. Ook het Technocentrum en het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt nemen deel. Deze samenstelling is voorlopig en zal nog uitgebreid worden met het Agrarisch Onderwijs en de VMBO-scholen. Doel van de commissie is om tot praktische oplossingen te komen voor knelpunten op de arbeidsmarkt. De volgende thema's hebben prioriteit:

- Behoeften uit het bedrijfsleven
- Problematiek rond de stages
- Tekort aan gekwalificeerd personeel met name in de technische sectoren

De commissie wordt ondersteund door het projectbureau PPA en komt elk kwartaal bij elkaar.

Partijen

De leden van het platform bestaan uit vertegenwoordigers van de provincie, de zes Flevolandse gemeenten, de werkgeversorganisaties VNO-NCW-MKB Flevoland en NLTO, de werknemersorganisaties CNV, FNV en De Unie, het CWI en het UWV.

Hieronder volgt een overzicht van de platformleden:

Provincie Flevoland: de heer A. L. Greiner (voorzitter)

Gemeente Almere: mevrouw H.M. Visser-v.d. Weele

Gemeente Lelystad: de heer R. Bootsma

gemeente Noordoostpolder de heer T. van Meijel

FNV-Midden Nederland: de heer M. van Leeuwen
VNO-NCW-MKB Flevoland: de heer A. Gijsberts en de heer A. Willemsen
De Unie: de heer E. Teerink
CNV: de heer G. van den Heuvel
NLTO: mevrouw J. Wondergem
UWV: de heer W. van Straten
CWI: de heer J. Toussaint

Ook het Technocentrum Flevoland verricht inspanningen op het onderhavige beleidsterrein. Het Technocentrum speelt een bemiddelende rol tussen het technisch bedrijfsleven en het technisch beroepsonderwijs (VMBO, MBO en HBO). Het Technocentrum heeft als doel om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren, dure apparatuur voor scholing en opleiding efficiënter te benutten en technische kennis beter en sneller uit te wisselen.¹

Het bedrijfsleven, de onderwijsinstellingen en overheden in Flevoland hebben dit initiatief genomen omdat Flevoland de snelst groeiende beroepsbevolking van Nederland kent en een sterk groeiende economische bedrijvigheid heeft.

Een andere relevante speler is: 'Zowelwerk'. Dit is een organisatie die makelt en schakelt tussen het zorgveld en het onderwijs, voorheen heette deze het Platform Zorg-Arbeidsmarkt.

Activiteiten en huidige stand van zaken

Het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt Flevoland heeft de volgende doelstellingen:

- (1) verzamelen, analyseren en verstrekken van arbeidsmarktinformatie
- (2) afstemmen van arbeidsmarktbeleid tussen platformpartners en overige betrokken partijen
- (3) ontwikkelen en organiseren van projecten op het gebied van de regionale arbeidsmarkt

De meeste taken van het platform zijn niet nieuw. Ze worden nu al geheel of gedeeltelijk uitgevoerd door diverse organisaties, waaronder de partijen die deelnemen in het platform. Het is niet de bedoeling dat het platform de verantwoordelijkheden van deze organisaties overneemt. De meerwaarde van het overleg in het platform ligt vooral in de afstemming van die afzonderlijke verantwoordelijkheden.

Om een indruk te krijgen van de huidige activiteiten van het platform volgt hieronder een trefwoordsgewijs overzicht (zie voor een meer uitgebreide beschrijving:

www.ppafllevoland.nl):

¹ De 15 regionale technocentra zijn in 2000 van start gegaan binnen het programma ICES/KIS-2 als investeringsimpuls tot versterking van de kennisinfrastructuur binnen de technische sector. Door de Technocentra wordt een analyse gemaakt van de sterke en zwakke kanten van de regionale kennisinfrastructuur. Op basis hiervan worden door de instellingen, bedrijven en eventuele andere betrokkenen gezamenlijk aan verbeteringen gewerkt.

- Sectoraal steunpunt arbeidsmarkt
- Project 'Elderly at the labourmarket'
- www.werkenineenhorecabedrijf.nl
- Project 'Ouderen aan de slag in Flevoland'
- Convenant CWI, UWV en gemeenten
- MKB Leerbanen 'Samen Doen'
- Starters, Flevoland
- Bundelen en analyseren van arbeidsmarktinformatie
- Project Instap Zorg
- Commissie onderwijs-arbeidsmarkt
- Overleg activering en arbeid
- Project 'Allochtone moeders op school'

Beleidscontext

Binnen de provincie Flevoland zijn er twee afdelingen en twee portefeuillehouders betrokken bij de afstemming van het opleidingsaanbod aan de arbeidsmarkt. De afdeling Sociale Planvorming (de onderwijskant) en de afdeling Economische Zaken (de arbeidsmarkt) en ook de afdeling Programma Management Europa zijn betrokken bij het beleid. Binnen Gedeputeerde Staten zijn de heer Bos en de heer Dijkma degenen die zich begeven op dit terrein. Ook binnen Provinciale Staten zelf is er een tweedeling: de Commissie Werk en de Commissie Samenleving houden zich bezig met (respectievelijk) de arbeidsmarkt en het onderwijs in Flevoland.

Beleidsmaatregelen

Er is een jaarlijks bestuurlijk overleg Hoger Onderwijs ingesteld in 2003. Twee keer per jaar vindt er een overleg plaats tussen de wethouders onderwijs in Flevoland. Sinds 2004 wordt dit georganiseerd door de Provincie, voorheen deden de Gemeenten dit zelf.

Deelname aan verschillende platforms (ook afdeling Economische Zaken), gedeeltelijk via de Welzijnskoepel AXION (Zowelwerk, voorheen platform Zorg-Arbeidsmarkt).

Vragen

Op basis van onze vorige gedachtewisseling met u (18 januari jongstleden) en het bovenstaande formuleren we de volgende vragen (die we op 15 februari dus verder met u willen aanscherpen):

Algemeen: Zicht op de startfase ('nulmeting met terugwerkende kracht').

- Wat voor gesprekken hebben plaatsgevonden?
- Wie waren bij deze gesprekken betrokken?
- Wie waren niet bij deze gesprekken betrokken en waarom niet?
- Wat hebben deze gesprekken opgeleverd?
- Was er onderling overleg over strategie en doelen?
- Hoe groot waren het draagvlak en het enthousiasme?

Verder:

- Wat zijn de consequenties van de ‘versnippering’ van dit thema over verschillende beleidsafdelingen van de Provincie? Is dit efficiënt? Roept dit spanningen op?
- Wordt er voldoende gelobbyd door de Statenleden?
- Is er zicht op ervaringen op dit terrein in andere Provincies?

Mogelijke Deelnemers aan de Hoorzitting

(Het onderstaande schema is ingevuld in samenspraak met beleidsmedewerker onderwijs, mw. dr. Sonja Leferink)

Functie/Organisatie	Naam
(toenmalige) betrokken portefeuillehouders (vanaf 2002)	H. Dijkma (1999 – 2003 Ez en Onderwijs), Vanaf 2003 A.L. Greiner Ez Vanaf 2003 J. M. Bos (Onderwijs)
(toenmalige) betrokken wethouders (2002)	Huidige wethouders: T. van der Zwan (Lelystad, Onderwijs), J. Haanstra (Almere, Onderwijs), H. Lodders (Zeevolde, Onderwijs), S. de Graaf (Dronten, Onderwijs) T. Bij de Vaate (NOP, Onderwijs), K. Kramer (Urk, Onderwijs)
Universiteit en Hogeschool van Amsterdam (hieronder vallen PABO, ACTA, IIE en G&S)	Dhr. S. Noorda
ROC Flevoland	R. Wilcke, Voorzitter College van Bestuur
ROC Friese Poort	Dhr. F. Hoekstra
Schoolbesturen Voortgezet Onderwijs Flevoland	
Ministerie van OCW	
HBO Raad	
Provinciaal Platform Arbeidsmarkt (PPA)	H. Gerrits
Commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt (PPA)	H. Gerrits
Afdeling Economische Zaken, provincie Flevoland	R.M. Schuitemaker
Afdeling Economische Zaken, provincie Flevoland	J. Algra
SEOR	Dhr. Jos Joosen
MKB	Dhr. Bert Gijsberts (zit ook in de SEOR) ;
Technocentrum	Mw. Sietske van Oogen
Zowelwerk (makelen en schakelen tussen zorgveld en onderwijs)	Mw. Karin Senf

TOENAME VAN HET HBO OPLEIDINGSAANBOD MET 20 PROCENT IN 2007. NEVENVESTIGING WINDESHEIM IN LELYSTAD

Geschiedenis

Op 28 oktober 2003 hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland de ontwerpbeleidsregel Stimulering Hoger Onderwijs Flevoland vastgesteld. Een belangrijk speerpunt hierbinnen: de gefaseerde uitbreiding van het Hoger Onderwijs in Almere en in een later stadium Lelystad.

In de programmabegroting 2005 wordt ondermeer de volgende doelstelling geformuleerd: een toename van het HBO opleidingsaanbod in Flevoland met 20 procent in 2007.

Partijen

De betrokken partijen zijn de Hogeschool Windesheim, de Christelijke Agrarische Hogeschool Dronten en de Vrije Universiteit Amsterdam.

Activiteiten en huidige stand van zaken

Investerings in de volle breedte van Flevoland zijn nodig om de doelen zoals het kabinet die stelt te realiseren. Naast een verantwoorde groei van Zuidelijk Flevoland, goede infrastructuur, voldoende voorzieningen en het scheppen van nieuwe banen, is de ontwikkeling van de Flevolandse kenniseconomie van groot belang om de kansen in de provincie te benutten.

Op dit moment heeft Flevoland nog steeds een achterstand op het gebied van Hoger Onderwijs.

In dit kader werken de Hogeschool Windesheim, de Christelijke Agrarische Hogeschool Dronten en de Vrije Universiteit Amsterdam samen aan een nevenvestiging van Windesheim in Lelystad. Hier zal de opleiding Verpleegkunde worden verzorgd. Vooralsnog wordt deze opleiding vanuit Zwolle gegeven.

Beleidscontext

In de totale verantwoordelijkheidsverdeling binnen het hoger onderwijs, kan de provinciale overheid slechts een kleine, stimulerende rol vervullen. Het gaat dan bijvoorbeeld over het met elkaar in contact brengen van relevante partijen, over het helpen lobbyen bij het Rijk of bij een instelling voor hoger onderwijs, over een bijdrage in huisvesting voor nieuwe opleidingen, een bijdrage in de aanloopkosten van een startende opleiding, de opzet van vernieuwende vormen van onderwijs en het doen onderzoeken van de kansen en bedreigingen voor specifieke opleidingen. De provincie Flevoland beschikt niet over een apart budget voor het stimuleren van de vestiging van hogere onderwijsopleidingen in Flevoland. Evenmin beschikt de provincie Flevoland over directe middelen om de vestiging van hoger onderwijs binnen de provincie te beïnvloeden.

Desondanks is in de Hoofdlijnennota voor het Omgevingsplan 2006-2012 die in 2005 is vastgesteld het volgende geformuleerd²:

‘Het beleid voor hoger beroepsonderwijs is gericht op het handhaven van het hoger beroepsonderwijs in Dronten, een gefaseerde uitbreiding in Almere en in een later stadium ook in Lelystad. In de huidige provinciale onderwijsstructuur ontbreekt volwaardig wetenschappelijk onderwijs. Onderzoek en overleg met betrokken instanties moet uitwijzen hoe in deze leemte kan worden voorzien, bijvoorbeeld door onderdelen van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek van de Universiteit van Amsterdam naar Almere te verplaatsen. Beroepsonderwijs en hoger onderwijs zijn van groot belang, omdat het aandeel hoger opgeleiden in Flevoland sterk achter blijft bij het landelijk gemiddelde. Het beleid zal zich daarom richten op verbeterde opleidingsmogelijkheden binnen de provincie. De aanwezigheid ervan is belangrijk voor de persoonlijke ontplooiing, maar ook als vestigingsfactor voor huishoudens en bedrijven’. (Bron: Beleidsregel Stimulering Hoger Onderwijs Flevoland).

De nevenvestiging van Windesheim in Lelystad bestaat (nog) niet. De aanvraag is afgeketst op de macrodoelmatigheidstoets van het ministerie van OCW, alleen de opleiding duale verpleegkunde is goedgekeurd, maar die wordt vooralsnog vanuit Zwolle gegeven. Een beroepsprocedure tegen de afwijzing loopt nog.

De Flevoland Business school (gevestigd in Ondernemers Centrum Lelystad) is een samenwerking tussen de CAH en Windesheim, waarbij Windesheim de kar trekt. Er is nog geen onderwijs gestart. Het betreft commercieel onderwijs (dus niet bekostigd door het ministerie van OCW).

In Zeewolde is het Nederlands Centrum voor Handelonderwijs gevestigd. Dit is een particuliere instelling die onder licentie van de Christelijke Hogeschool Nederland (Leeuwarden) een 4-jarige bachelor retail management aanbiedt (Pro Retail).

Daarnaast is er tussen het ministerie van OCW, de Hogeschool van Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam, de gemeente Almere en de Provincie Flevoland een convenant gesloten voor de totstandkoming van een Business School Almere, die in augustus 2006 van start moet gaan. Ook moet er een opleiding Technisch Innoveren en Ondernemen (Hogeschool van Amsterdam) starten in augustus 2006, waarvoor momenteel een subsidieverzoek bij de provincie en de gemeente Almere ligt.

Tevens heeft de gemeente Almere een subsidieaanvraag ingediend voor de ontwikkeling van het Opleidingsinstituut Ondernemerschap Almere en de zogeheten Almere Health School.

Momenteel wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor academisch onderwijs in Flevoland. Dit traject is ingezet door SEOR (Sociaal Economische Overleg- en Adviesraad van Flevoland), VNO-NCW, de Kamer van Koophandel, en MKB Nederland.

² Dit stuk is een voorbereidingsdocument voor het Omgevingsplan en heeft geen echte beleidsstatus.

Beleidsmaatregelen

- Faciliteren van het overleg tussen belanghebbende partijen.
- Stimuleringssubsidies.
- Ondersteuning van de beroepsprocedure
- Lobby naar het ministerie van OCW

Vragen

Op basis van onze vorige gedachtewisseling met u (18 januari jongstleden) en het bovenstaande formuleren we de volgende vragen (die we op 15 februari dus verder met u willen aanscherpen):

- Zijn er voldoende middelen om deze ambities te realiseren?
- Wordt er voldoende gedaan aan het realiseren van deze ambities?
- Is een sec kwantitatieve doelstelling op dit punt wel realistisch en wenselijk?
- Moet er (op onderdelen) worden bijgestuurd op deze ambities?
- Wordt er voldoende gelobbied door de Statenleden?
- Is er zicht op ervaringen van andere Provincies op dit terrein

Mogelijke deelnemers aan de hoorzitting

(Het onderstaande schema is ingevuld in samenspraak met beleidsmedewerker onderwijs, mw. dr. Sonja Leferink)

Functie/Organisatie	Naam
Betrokken portefeuillehouder(s)	Dhr. H. Dijkma (1999-2003) Dhr. J. Bos
Betrokken wethouder(s)	Dhr. T. van der Zwan (Lelystad) Mw. J. Haanstra (Almere) Dhr. S. de Graaf (Dronten) (dit zijn de wethouders 2002-2006)
Programmamanager Hoger Onderwijs Almere	Ger Jager,
Hogeschool Windesheim/VU (hebben 1 bestuur)	Mw. A. Roeters (CvB) Mw. R. de Vlieger (projectleider Flevoland)
Christelijke Agrarische Hogeschool	Dhr. H. Verweij (CvB Aeresgroep) dhr. W. van de Weg (locatiedirecteur)
STOAS (is sinds 1 januari gefuseerd met Groenhorstcollege en CAH = Aeres groep)	Dhr. H. Verweij
UniversiteitTwente	Dhr. Ruud Huinre
Rijksuniversiteit Groningen (i.v.m.scheepsarcheologie)	Mw. Gerie Wakker, faculteitsbestuur Letteren
Universiteit van Wageningen	Dhr. Tijdeman, vz CvB
Flevoland Business school	Dhr. Joop van Diest
Institute voor Information Engineering	Mw. Tonnie Triezenberg, directeur PJ
Pabo Almere	Mw. Francis Meester, directeur
ACTA (praktijkcentrum tandheelkunde), via CvB UvA/UvA	Dhr. Sybolt Noorda (vz CvB UvA)
Brede Bachelor Gedag en Samenleving (UvA)	Mw. Anne Gevers, directeur, PC
Andere Hogescholen buiten Flevoland	Hogeschool en Universiteit van Amsterdam, Dhr. S. Noorda, voorzitter CvB,
Ministerie van OCW	Dhr. B. Broerse, Sector Hoger Onderwijs
HBO Raad	
Kamer(s) van Koophandel	Dhr. R. Nijhof (KvK Flevoland)
SEOR	Dhr. Jos Joosen, Voorzitter

³ Ger Jager kan veel vertellen over onderwijsontwikkelingen in Almere en samenwerking met provincie.

⁴ UniversiteitTwente heeft ooit eens belangstelling gehad een brede bachelor techniek te vestigen in Flevoland, de gesprekken liepen met het toenmalige College van Bestuur, maar de contactpersonen zijn daar weg. Het initiatief is uiteindelijk door de Universiteit Twente afgeblazen. Rutger Schuitemaker van EZ is een goede bron voor informatie

⁵ Een samenwerkingsovereenkomst is in de maak voor scheepsarcheologisch onderwijs, een intentieovereenkomst is in 2004 getekend. Andere partners zijn Nieuw Land Erfgoed centrum, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek.

⁶ Wageningen heeft hier een aantal proefvelden en onderzoekscentra (b.v. Animal Science Groep). Er zijn gesprekken geweest met toenmalige rector magnificus (speelman) over ontwikkeling van universitair onderwijs. Rutger Schuitemaker weet hier meer van.

⁷ Samenwerkingsverband tussen CAH en Windesheim om post-initieel bedrijfskundig onderwijs aan te bieden.

⁸ Deze opleiding is onderdeel van de HvA/UvA, dus de vraag is of het relevant is om directeur uit te nodigen.

⁹ Idem.

¹⁰ Idem.